

DONG BOYÔ AI TOLIK QUYẾT ĐỊNH GOWÈT ĐAH CHƯƠNG TRÌNH UN-REDD

Pang sra do dong boyô quyết định kôn ngô lah ở kôn chương trình geh poria làh "UN-REDD" bôtao gùng broă loh tâm bôn, tâm tiah boyô om kis. Kôn boyô gơ tui đal mơ wă pang sra do geh dùl nă cau yal mblàng tus tâm bôn ràng tolik mơ mblàng gowèt đah chương trình do dê. Cau yal mblàng ở di rôn bôklon boyô đôm jat ală broă loh bôh chương trình do mơ dong kôn boyô sên nèn sông ai quyết định.

1. PRŨGOL NHŨM RŨBUT TRŨ TIAH

Nhũm trũ tiah ală bol he rơhốp, tã geh bảr, pe bôta. Gowèt tus kôn bônus mơ joi kis geh nhâm (động vật) gen oxy làh bôta kôn hờl kuơ màng ngan làng kôn bônus mơ joi kis geh nhâm in kis. Tâm tũ hớ, joi kis ở geh nhâm (thực vật) rơp kôn dùl bôta kôn hờl ndai làng kis hớ làh kôn hờl các-bon-níc.

Tũ bol he sreh, kơl dùl nũm tũm chi ngô lah chu aniai brê gen kôn hờl các-bon-níc rơp klàs, tolik bôđih tâm nhũm trũ tiah. He ngui mơ pờ mải rơndeh phup, rơndeh dờng, rơndeh kongboa krung sang tẽ kôn hờl các-bon-níc tâm nhũm trũ tiah. Oă ntum công nghiệp krung sang tẽ kôn hờl các-bon-níc tâm nhũm trũ tiah sớl.

Di geh oă kôn hờl các-bon-níc sang tẽ tâm nhũm trũ tiah gen plai ù bol he dê rơp gơ guh duh, tũm chi tam ở dờng mơ rồc chơt. Phai ù duh bũn gơtíp dà sờr kớ, jroh siar ù mơ gơtíp oă bôta ở dờng ndai tai.

Tâm pram jơt nam do òr, tâm thể giới geh oă ngan cau ngui rơndeh phup, rơndeh dờng, rơndeh kongboa mơ mus kơl aniai oă ngan brê gen tàng kôn hờl các-bon-níc sang tẽ tâm khí quyển rờhời ngai rờhời oă. Bôh hớ nhũm trũ tiah gam prũgol mơ rơp gơtíp oă bôta ở dờng tus kôn bônus.

Phút dừng chân - VÕ VĂN NGHỆ

2

REDD- TƠN HUC TĂ TƠ'LIK PAL BƠH BAÑ AI ROH HUC BRÊ DƠ'

Nhai do ală lợgar tằm thế giới ring dròm nùs kờn lờh broă lời làng tơn huc kờnhồi cacbon tắ tợlik tằm nhom trồ tiah. Rà lợgar khi neh pờn đờl pràn làng lờh kờr hion kờnhồi cacbon tợlik n्हữ bờh rờndeh rờndồ mợ ntum công nghiệp. Tằm Việt Nam, dùl pờn đờl kuờ màng ngan làh tơn huc bợta kờnhồi cacbon bờh broă dong kis ală bắ brê mợ tam tai oă bắ brê pa.

Ală lợgar pas jak neh hợ phàt- tợm priă Việt Nam in làng lờh broă do. Chính Phủ he krung neh hợ ai priă do di gùng làng dong kờl cau rờbah in kis rờp mợ tiah brê dờ'. Ở geh cau lời gờtùl đờs lài phàt tợm nờđờ priă moya priă do mìnğ phàt- tợm ală hìu nhắ ngổ lah mpồl làng bol in geh lờh broă lời làng dong kis, tợng guh kis brê dờ'.

Moya, lài tữ ală priă do gờtùl phàt- tợm gen pal bợtào oă bợta boh lam, bợyai bal. Pờnyou: pal git kờnal was, kờp ngkàr kờnhồi cacbon tằm dùl hìu nhắ ngổ lah dùl mpồl làng bol neh tắ pờrjum mbe lời làng bợtờl lờh tợng kloh wờl trồ tiah, be hớ sòng dó phàt priă jèn ở tằm òan. Tài bờh kờn sạp rờndap oă cờn gen tàng gờ pal roh bầ, pe nam tai sòng gờtùl ai priă bờh broă lờh do.

3

UN- REDD TƠN HUC TẢ TƠLIK PAL BƠH BAÑ AI ROH HUC BRÊ DƠR LHQ DÊ

Liên Hợp Quốc gam dong kờl Việt Nam rơcang lơh chương trình REDD. Ală bởta pơn đờl pơn đờl bởh sơn rờp rơcang broă lơh REDD rờp lơh tằm càr Lâm Đồng. Tằm hớ bảr kỡnhuàl Lâm Hà mớ Di Linh lơh lài. Tằm tử tợngai bởh ngai jờt bảr tus ngai jờt phàm nhai tus do rờp geh dùl nờm chương trình bởtào lơh tằm bảr kỡnhuàl do làng rơcang lơh chương trình REDD. Chương trình do rờp:

- Dong kờl ală UBND sàh, Kỡnhuàl mớ càr bởtào bởyai bal gùng ngui ù tiah mbe lơi làng grap gàr brê mớ làng bol tằm bòn geh thu nhập bởh broă lơh tơn huc tả tợlik sang tễ nhờm khih pal bởh broă bañ ai roh huc brê dờr.
- Dong kờl bởtào ală gùng làng làng bol gờtúi was, kờp dũ gờ mù kỡnhồ cacbon sang tễ tằm nhờm trồ tiah mờ broă neh di gờtúi lơh.
- Dong kờl bởceh dùl ntum kớ nờn làng phàt tợm priă di pal tus tềng tề cau lơi neh sỏbì pràn pơn đờl lơh broă do.
- Tợng guh wả wờng bal jờh ală mpồl dề gờ wèt đah pợngỏl nhờm trồ tiah, gờ wèt REDD mớ Việt Nam bởyai lơh chương trình REDD pakàr tus.

JAT RING NÙS BOYÔ DÊ

Chương trình mìn̄g lờh di lah boyô kóp kờn̄n ngan. Boyô geh gờnoar ai quyết địn̄h ở kờn̄n chương trình do lờh jat jờh tởng gu me mớ chương trình neh yal tởngit. Boyô pal kớlôi sỡnỡng mớ ai quyết địn̄h, jờnau kuớ mảng làh:

- Ở geh cau lời sỡr ngỗ lah rờn bớklờn boyô pal jat dờn. Di lah geh cau lời bớchồ boyô ngỗ lah rờn bớklờn boyô pal dờp bớr gen boyô yal wớl mớ ntum bol cau yal mblàng in làng khi tus tằm bòn boyô ớm sỡn mớ lờh loh wớl.

- Rỏp ở geh broả lờh lời gờtúi bớtau lờh lài tũ boyô ở hệt ring nùs dờp bớr. Di lah boyô lah alả bớta do neh bớtau lờh lài, lài mớ tũ boyô dờp bớr gen boyô yal wớl mớ ntum yal mblàng in git.

- Quyết địn̄h boyô dề di ai tởlik tũ boyô geh tởl alả jờnau kuớ kờn̄n. Di lah boyô lah ở hệt tởl jờnau làng ai tởlik quyết địn̄h gen boyô pal yal mớ cau yal mblàng in. Cau yal mblàng lỏt tus tằm bòn làng dong kờl mớ yal tởngit tai alả jờnau boyô kờn̄n.

Cau yal mblàng is rỏp tấp mớ pùa bòn boh bớr làng sap rỏndap oả dó trỏgừm mớ geh gal oh mi tằm bòn tởn ram. Tằm ngai trỏgừm do boyô khat gớboh lúp, boh bớr gớ wệt đah gùng boyai bal mớ alả oh mi ndai tằm bòn mớ ai jờnau kờnuat tởndut boyô kờn̄n lah ở kờn̄n alả broả lờh bớh chương trình di bớtau lờh tằm anih boyô ớm kis. Di boyô kờn̄n oả tũ tởngai êt làng kớlôi sỡnỡng mớ ai quyết địn̄h gen cau yal mblàng rỏp lời boyô kớlôi sỡnỡng mớ tus wớl làng iat quyết địn̄h dut ndỏl boyô dề. Cau yal mblàng gỏ mat làng hớ alả jờnau boyô lúp mớya khi ở tởn ram tằm gùng boyô ai tởlik quyết địn̄h.

Ảnh mắt nụ cười - VÕ VĂN NGHỆ

ĐỂ BIẾT THÊM THÔNG TIN XIN LIÊN HỆ:

CHƯƠNG TRÌNH UN-REDD VIỆT NAM

Tổng Cục Lâm Nghiệp

Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn

Số 2, Ngọc Hà, Hà Nội, Việt Nam

Tel: (84) 4 62737912/13 | Fax: (84) 4 62737914

Website: www.vietnam-redd.org